

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

DREISER, THEODORE

Jennie Gerhardt / Theodore Dreiser; trad. de Bianca Zamfirescu. - București : Orizonturi, 2017

ISBN 978-973-736-351-0

I. Zamfirescu, Bianca (trad.)

821.111

Corector: *Lucia Gruescu*
Tehnoredctor: *Puiu Enache*
Coperta: *Puiu Enache*

Editura ORIZONTURI – București
B-dul Libertății, nr. 4, bl. 117, et. 7, ap. 20 telefon:
021.317.76.79, 0744.531.333 e-mail: [orizonturi@](mailto:orizonturi@editura-orizonturi.ro)
editura-orizonturi.ro

THEODORE DREISER

FIDELITATE.

Jennie Gerhardt

Traducere de **Bianca Zamfirescu**

Editura ORIZONTURI

Într-o dimineață din toamna anului 1880, o femeie între două vârste, întovărășită de o tânără fată de optsprezece ani, se înfățișă la biroul de recepție al celui mai important hotel din Columbus, statul Ohio, și întrebă dacă puteau să-i dea ceva de lucru. Arăta rotofeie și neajutorată, avea o figură sinceră și deschisă și un fel de a fi candid, lipsit de încredere în sine. În ochii ei mari și răbdători se citea umbra unei suferințe atât de adânci, încât numai cine a privit cu înțelegere chipurile rătăcite și ajunse la deznădejde ale celor sărmani o cunoaște întrucâtva. Nu era greu să-ți dai seama de unde moștenise fiică-sa, aflată în spatele ei, sfiala și rușinea ce i se citeau pe față, și care acum o făceau să stea retrasă și să-și îndrepte, absentă, privirea într-altă parte. Fata era rodul imaginației, sensibilității și afecțiunii înnăscute, al spiritului poetic, dar necultivat al mamei, unit cu seriozitatea și cumpătul care alcătuiau trăsăturile caracteristice ale tatălui. Nevoia era cea care le mîna din urmă. Împreună înfățișau o imagine atât de grăitoare a sărăciei cinstite, care te cheamă să-i vii în ajutor, încât până și portarul fu mișcat.

— Ce ți-ar plăcea să faci? întrebă el.

— Poate că aveți ceva de curățat sau de frecat, răspunse ea, timidă. Aș putea freca podelele.

La auzul acestor vorbe ale mamei, fata se întoarse stânjenită, nu fiindcă o supăra munca, ci pentru că îi venea greu să vadă cum alții ghiceau că sărăcia le împingea la acest lucru. Portarul, ca bărbat, era tulburat de această mărturie a frumuseții aflate în mizerie. Stângăcia plină de nevinovăție a fetei făcea ca situația lor să pară într-adevăr foarte grea.

— Așteaptă puțin, spuse el și, intrând într-un birou din fund, o chemă pe îngrijitoarea-șefă.

Aveau de lucru. Scara principală și salonul stăteau nemăturate din pricină că femeia care făcea de obicei curat lipsea.

— Cea care o însoțește e fiică-sa? întrebă șefa, care din locul unde stătea avea puțința să le vadă.

— Cred că da.

— Dacă vrea, ar putea să vină astăzi după-amiază. S-ar părea că fata o ajută.

— Mergeți să stați de vorbă cu șefa, spuse binevoitor portarul când se înapoie la pupitru. Drept înainte. Pe aici, și arată o ușă din apropiere. Ea o să se înțeleagă cu dumneavoastră.

Această mică scenă putea fi considerată punctul culminant al unui șir de nenorociri care bântuiseră viața familiei lui William Gerhardt, de meserie sticlăr.

Acest om, trecut prin dezastrele atât de obișnuite în rândul celor care se îndeletnicesc cu profesiunile modeste ale vieții, era nevoit să vadă cum soția, cei șase copii și el însuși trăiau din ceea ce norocul le scotea în cale, pe nimic, în fiecare dimineață, zi de zi. El însuși era bolnav în pat. Băiatul cel mare, Sebastian, sau Bass, după cum îi spuneau tovarășii săi, era ucenic la un carosier din partea locului și nu câștiga decât patru dolari pe săptămână. Genevieve, cea mai mare dintre fete, împlinise optsprezece ani, dar nu învățase încă vreo meserie. Ceilalți copii, George, în vârstă de paisprezece ani, Martha, de doisprezece, William, de zece, și Veronica, de opt, erau prea mici ca să poată lucra și nu făceau decât să îngreuneze și mai mult problema existenței. Singurul lor bun era casa, proprietatea tatălui, lăsând la o parte faptul că fusese ipotecată pentru șase sute de dolari. Împrumutase această sumă într-o vreme când, fiindcă izbutise să economisească destui bani ca să cumpere casa, dorea să-i adauge trei camere și o verandă, și astfel să o facă îndeajuns de încăpătoare pentru ca familia să poată trăi în ea. Ipoteca expira abia peste câțiva ani, dar vremurile se dovediseră atât de grele, încât fusese nevoit să cheltuiască nu numai puținul pe care îl pusese deoparte pentru a plăti capitalul împrumutat, ci și dobânda anuală. Gerhardt se afla la ananghie; era conștient de situația sa amenințătoare — nota de plată la doctor, dobânda scadență pentru ipotecă, împreună cu banii datorăți măcelarului și brutarului care, știindu-l om de o cinste desăvârșită, îi acordaseră credit până când nu mai putuseră s-o facă — și toate aceste încurcături îl apăsau pe suflet și îi măcinau într-atât nervii, încât făceau ca însănătoșirea lui să întârzie.

Doamna Gerhardt nu era o fire slabă. Pentru un timp luă la spălat rufe, atâtea câte putea căpăta, iar în orele când nu se îndeletnicea cu această muncă, îi îmbrăca pe copii, gătea,

îi pregătea de școală, le cârpea hainele, își îngrijea soțul și, uneori, plângea.

Nu arareori se ducea ea însăși la câte un nou băcan, de parte, de fiecare dată tot mai departe de casă, și, deschizându-și un cont în baza unei mici sume de bani, primea mărfuri pe credit până când alți băcani îl avertizau pe filantrop că fapta sa era o nebunie. Porumbul era ieftin. Uneori fierbea o oală cu boabe și aceasta ajungea pentru o săptămână întreagă, aproape fără niciun alt fel de mâncare. De asemenea, o mămăligă era mai bună decât nimic și, dacă i se adăuga puțin lapte, însemna aproape o masă. Cartofii prăjiți erau pentru ei cea mai scumpă dintre mâncărurile pe care și le puteau îngădui, iar cafeaua, un prilej de desfătare rară. De carbune făceau rost culegându-l în găleți și coșuri din labirintul de șine al depoului feroviar din apropiere. Iar de lemn așijderi, în urma unor expediții asemănătoare la depozitele de cherestea din împrejurimi. Astfel, familia trăia de azi pe mâine, trăgând în fiecare clipă nădejdea că tatăl avea să se facă bine și că lucrul în atelierele de sticlărie avea să ia brusc avânt. Dar pe măsură ce iarna se apropia, Gerhardt începea să se simtă deznădăjduit.

— Trebuie să scap din situația asta numaidecât, spunea fără încetare acest german cu o fire de neclintit, și vocea-i reținută cu greu izbutea să dea glas temerilor sale.

Pe deasupra, micuța Veronica se molipsi de pojar și, timp de câteva zile, se crezu că avea să moară. Mama își lăsă treburile deoparte pentru ca să stea în preajma ei, în timp ce se ruga ca totul să se termine cu bine. Doctorul Ellwanger venea zilnic, din pură compasiune omenească și, cu un aer grav, examina copila. Pastorul luteran Wundt făcu o vizită pentru a aduce mângâierea bisericii. Odată cu cei doi oameni pătrunse în casă o boare aspră de clericalism. Erau emisarii sacrosancti, înveșmântați în negru, ai forțelor superioare. Doamna Gerhardt crezu că o să piardă copila și veghea îndurerată la căpătâiul pătuțului. După trei zile criza trecu, dar în casă nu se afla pâine. Salariul lui Sebastian se cheltuisese pe doctori. Doar carbunele putea fi strâns fără plată, însă de câteva ori copiii fuseseră izgoniți din curțile depoului. Doamna Gerhardt se gândi la toate locurile către care s-ar fi putut îndrepta și,

în disperarea ei, se opri asupra hotelului. Iar printr-o minune, nimerise bine.

— Cât cereți? o întrebă șefa.

Doamna Gerhardt nu-și închipuise că asta va depinde de ea, dar nevoia îi dădu curaj.

— Un dolar pe zi ar fi prea mult?

— Nu, răspunse șefa; lucrul pe care-l aveți de făcut cere trei zile pe săptămână. Dacă ați veni în fiecare după-amiază, ați putea s-o scoateți la capăt.

— Foarte bine, spuse solicitanta. Începem de astăzi?

— Da; dacă veniți cu mine acum, am să vă arăt unde sunt lucrurile cu care se face curățenie.

Hotelul în care fuseseră astfel introduse cu puține vorbe era tot ce putea fi considerat mai bun pentru epoca aceea și pentru locul în care se afla. Orașul Columbus, capitala statului, cu o populație de cincizeci de mii de suflete și un intens trafic de pasageri, reprezenta un bun câmp de acțiune pentru industria hotelieră, iar prilejul fusese bine folosit, cel puțin așa pretindeau, plini de mândrie, locuitorii din Columbus. Clădirea impunătoare, cu cinci etaje, se înălța la un capăt al pieței centrale, unde se aflau edificiul Capitolului¹ și principalele magazine. Holul era spațios și decorația interioară fusese schimbată nu de mult. Pardoseala și lambriurile din marmură albă, frecată des, luceau întotdeauna. Scara impozantă avea o rampă din lemn de nuc și vergele de alamă pentru a fixa preșul. Un colț îmbietor era dedicat standului de ziare și țigări. Acolo unde scara alcătuia o vultură fuseseră situate loja portarului și birourile, lucrate în întregime din lemn de esență tare și împodobite cu lămpi de gaz moderne. Printr-o ușă aflată la unul din capetele holului se putea vedea frizeria cu scaunele și șirul ei de lavoare. În fața hotelului staționau, de obicei, două sau trei omnibuze, care veneau sau plecau la ore ce țineau de mersul trenurilor.

La acest caravanserai trăgeau cele mai de văză personalități din viața politică și socială a statului. Câțiva guvernatori își făcuseră din acest hotel reședința permanentă în timpul legislaturii lor. Cei doi reprezentanți ai statului Ohio în Senatul Statelor Unite rețineau, fără abatere, în acest hotel

câteva camere de primire ori de câte ori afacerile îi chemau la Columbus. Unul dintre aceștia, senatorul Brander, era considerat de proprietarul hotelului un oaspete mai mult sau mai puțin permanent, căci nu numai că locuia în oraș, dar era și un holtei fără casă. Printre alți oaspeți, de mai scurtă durată, se numărau senatori, legislatori ai statului, agenți de legătură¹, negustori, liber profesioniști și apoi întregul șir de oameni care scapă descrierii și cu acel du-te vino al lor dau freacă și strălucirea acestei lumi caleidoscopice.

Mama și fiica, zvârlite brusc pe acest tărâm de splendoare cum nu mai văzuseră, se simțiră cuprinse de o teamă și un respect nemărginit. Se mișcau de ici-colo aproape umile, ferindu-se să se atingă de vreun lucru, de frică să nu supere pe cineva. Marele hol, acoperit cu un covor roșu, pe care fură puse să-l măture, avea pentru ele întreaga măreție a unui palat; își țineau privirile ațintite în jos și vorbeau cât mai în șoaptă. Când veni la rând spălătul scărilor și lustritul alămurilor care împodobeau această scară minunată, amândouă avură nevoie să se înarmeze cu curaj, mama ca să-și înfrângă timiditatea, iar fata, rușinea de a se afla până-ntr-atât în văzul tuturor. Dedesubt se întindea larg holul impunător, și cei care stăteau trântiți pe canapele, precum și toți cei care fumau sau intrau și ieșeau neconținut puteau să le vadă.

— Nu-i așa că e frumos? întrebă Genevieve și tresări nervos la auzul propriei sale voci.

— Da, răspunse mama, care, în genunchi, storcea cărpa cu mâini pline de zel, dar stângace.

— Trebuie să coste o groază de bani să stai aici, nu crezi?

— Da, spuse mama. Nu uita să freci în colțișoarele aște. Uite ce-ai lăsat. Jennie, umilită de această observație, se puse cu toată râvna pe treabă și frecă zdravăn, fără a îndrăzni să ridice din nou ochii. Dându-și toată osteneala, lucra până pe la vreo cinci; afară se întunecase, și întregul hol strălucea scăldat în lumină. Ajunseseră aproape la piciorul scărilor.

¹ În original: *lobbyists* – persoane care încearcă să-i influențeze pe legislatori să introducă sau să voteze măsuri favorabile intereselor speciale pe care ei le reprezintă.

¹ Clădirea Parlamentului statului federal Ohio.

Prin ușile mari, batante, intră, din frigul de afară, un domn de vârstă mijlocie înalt și distins, pe care pălăria de mătase și pelerina largă, cu croială militară, te făceau numaidecât să-l bagi de seamă în mulțimea ce hoinărea fără un țel anume, arătându-l a fi un om important. Avea fața brună și gravă, dar trăsăturile erau puternice și simpatice, iar ochii, luminoși, adânc umbriți de sprâncene negre, groase și stufoase. Îndreptându-se spre pupitru, luă cheia care stătea gata pregătită și, ajungând la scară, începu să urce. Că femeia între două vârste care spăla scara la picioarele sale se afla acolo luă cunoștință nu numai ocolind-o, ci și printr-un gest îngăduitor cu mâna, care spunea: „Nu te deranja pentru mine”. Fiica îi atrase însă luarea-aminte, căci se ridică, iar în ochii ei emoționați se citea teama că-i stă în cale.

Se înclină și zâmbi amabil.

— Nu trebuie să te deranjezi, spuse el.

Jennie surâse și atâta tot. Când ajunse la palierul superior, privi deodată, cu coada ochiului, ceea ce-l făcu să-și dea seama și mai bine decât înainte de înfățișarea ei neobișnuit de atrăgătoare. Reținuse fruntea înaltă și albă, părul pieptănat îngrijit, cu cărare, și împletit în cozi. Ochii pe care îi văzu erau albaștri, iar tenul, bălai. Avu chiar timpul să-i admire gura și obrajii rotunzi și, mai mult ca orice, silueta grațioasă, cu rotunjimi, respirând sănătate, tinerețe și acea așteptare plină de nădejdi, care oamenilor între două vârste le vorbește atât de bine despre tot ceea ce merită să ceri providenței. Fără a mai arunca o privire, păși demn mai departe, dar în mintea sa stăruia impresia pe care i-o lăsase fermecătoarea ei persoană. Acesta era onorabilul George Sylvester Brander cel mai tânăr dintre cei doi senatori.

— Nu-i așa că domnul care a urcat acum arată bine? remarcă Jennie câteva minute mai târziu.

— Da, arată, spuse mama.

— Avea un baston cu măciulie de aur.

— Nu trebuie să te uiți lung după lumea care trece, o preveni ea. Nu e frumos.

— Nu m-am uitat lung, spuse Jennie, nevinovată. El m-a salutat.

— Ei bine, nu mai lua în seamă pe nimeni. S-ar putea să nu le placă.

Jennie își văzu în liniște de treabă, dar splendoarea lumii mari o înrăurea. Nu se putea împiedica de a da atenție sunetelor, strălucirii, zumzetului conversației și râsetelor din jur. Într-o anumită porțiune a parterului era instalat restaurantul, și, judecând după clinchetul veselei, puteai spune că se pune masa. Într-un colț era salonul propriu-zis, și cineva se așeză la pian. Totul în jur fu pătruns de liniștea și destinderea ce preced masa de seară. Nădejdea atinse cu aripa ei inima tinerei lucrătoare, căci tinerețea era tinerețe și sărăcia nu putuse deocamdată să-i umple inima de griji. Continua să frece cu toată silința și uneori uita de mama, care, îngrijorată, stătea lângă ea, cu ochii-i blânzi, ce începeau să se înconjoare de o rețea de cute, și ale cărei buze aproape că vorbeau despre nenumăratele griji ale zilei. Nu putea să se gândească decât la faptul că toate acestea erau fascinante și-și dorea și ei o părticică din strălucirea ce-o înconjura.

La cinci și jumătate, șefa, care-și aminti de ele, veni să le spună că puteau pleca. Răsuflând ușurate, părăsiră amândouă scara pe de-a-ntregul gata, și, după ce puseră la loc ustensilele, se grăbiră spre casă; mama cel puțin era mulțumită că avea, în sfârșit, ceva de lucru. Trecând pe lângă niște case impunătoare, Jennie simți din nou acea emoție tulbure pe care i-o trezise noutatea vieții din hotel.

— Nu-i așa că e strașnic să fii bogat?

— Da, răspunse mama cu gândul la Veronica, fetița ei bolnavă.

— Ai văzut ce mare era restaurantul?

— Da.

Își continuară drumul, lăsând în urmă căsuțele scunde și călcând pe frunzișul veșted al anului care trecea.

— Aș fi vrut să fim bogați, murmură Jennie, ca pentru sine.

— Nu știi ce să fac... mărturisi mama oftând adânc. Nu cred că e ceva de mâncare în casă.

— Hai să intrăm să mai stăm o dată de vorbă cu domnul Bauman! exclamă Jennie, căreia nota de disperare din vocea mamei îi trezise din nou sentimentele ei firești.

— Crezi că mai poate avea încredere în noi?

— Să-i spunem unde lucrăm. Îi spun eu.

— Bine, răspunse mama, obosită.

Intrară cu emoție în mica băcănie slab luminată, pe care două grupuri de case o despărteau de locuința lor. Doamna Gerhardt era gata să înceapă, dar Jennie i-o luă înainte:

— Vreți să ne dați pentru astă-seară niște pâine și puțină slănină? Lucrăm acum la „Columbus House“ și sigur o să vă plătim sâmbătă.

— Da, adăugă doamna Gerhardt, am ceva de lucru.

Bauman, care fusese furnizorul lor cu multă vreme înainte ca boala și necazurile să înceapă, își dădu seama că spuneau adevărul.

— De când lucrați acolo? întrebă el.

— Numai din după-amiaza aceasta.

— Știți, doamnă Gerhardt, care e situația mea. Nu vreau să vă refuz... Domnul Gerhardt îmi inspiră încredere, dar și eu sunt sărac. Vremurile sunt grele, exclamă el din nou. Trebuie să-mi întrețin familia.

— Da, știu... spuse cu voce slabă doamna Gerhardt.

Șalul ei ieftin și vechi nu lăsa să i se vadă mâinile înroșite de munca zilei, dar ele se agitau nervos. Jennie stătea alături, într-o tăcere încordată.

— Bine, încheie domnul Bauman, bănuiesc că de astădată e în ordine. Sâmbătă să faceți pentru mine tot ce puteți.

Ambală pâinea și slăcina și, în timp ce-i înmâna lui Jennie pachetul, spuse cu o notă de cinism:

— Când o să aveți din nou bani, bănuiesc că o să târguiți din altă parte.

— Nu, răspunse doamna Gerhardt, doar ne cunoașteți.

Dar era prea sfioasă ca să mai continue discuția. Leșiră în strada întunecată și, lăsând în urmă căsuțele joase, se îndreptară spre locuința lor.

— Mă întreb dacă au găsit ceva cărbuni, spuse mama cu glas obosit, în timp ce se apropiau de ușă.

— Nu te necăji, răspunse Jennie. Dacă n-au găsit, mă duc eu.

— Ne-a gonit un om, începu tulburat George, în chip de prim salut, când mama vru să știe, ce e cu cărbunii. Am găsit totuși câțiva. I-am aruncat dintr-un vagon.

Doamna Gerhardt se mulțumi să zâmbească, dar Jennie râse.

— Ce face Veronica? întrebă ea.

— Pare-se că doarme, spuse tatăl. I-am dat din nou doctoria la cinci.

Și în timp ce se pregătea cina sărăcăcioasă, mama se duse la căpătâiul copilei bolnave și-și luă în primire, ca pe un lucru firesc, o nouă și lungă veghe de noapte. La masă, Sebastian veni cu o propunere pe care experiența sa mai largă în privința relațiilor sociale și comerciale o făcea demnă de a fi luată în seamă. Deși nu era decât ucenicul unui carosier, lipsit de orice instruire în afară de cea proprie doctrinei luterane, pe care o respingea, de altfel, cu tărie, era îmbibat de stilul și energia americană. Bass¹, așa cum i se spunea, era un nume care i se potrivea cât se poate de bine. Înalt, athletic și cu trăsături frumoase pentru vârsta lui, Bass era genul adolescentului de la oraș. Își formulase încă de pe acum o filozofie a vieții. Pentru a reuși, trebuie să faci ceva, să ai relații sau cel puțin să pari a avea relații cu cei care erau primii în lumea mare.

Din această pricină, tânărului îi plăcea să hoinărească în preajma hotelului. I se părea că acest hotel era centrul și cercul închis a tot ceea ce merita să fie luat în seamă din punct de vedere social. Serile cobora în oraș — după ce mai întâi își pusese deoparte destui bani ca să-și cumpere un costum ca lumea — și se proțăpea în preajma intrării hotelului, unde pocnea din călcâie, fuma țigări ieftine, se umfla în pene pentru înfățișarea sa elegantă și se uita după fete. Se mai aflau cu el și alții, filfizoni de pe străzile orașului și oameni de nimic, care veneau aici să se bărbierească sau să bea un pahar de whisky și pe toți aceștia îi admira Bass și căuta să se ia la întrecere cu ei. Principalul criteriu de apreciere erau hainele. Dacă bărbații purtau inele și ace de cravată, tot ceea ce făceau era bun. Dorea să semene cu ei și să se comporte ca ei, și astfel, experiența sa asupra celor mai ușuratece forme de viață se lărgea.

¹ În engleză, bass este denumirea teiului american.

— De ce nu încerci să capeți de la câte unii din clienții lor niște rufe la spălat? o întreabă pe Jennie după ce ea relatase întâmplările acelei după-amieze. Ar fi mai bine decât să freci scara.

— Cum să le capăt? răspunse ea.

— Cum? întreabă-l pe portar, bineînțeles.

Jennie reținu ideea ca foarte interesantă.

— Să nu-mi vorbești vreodată dacă mă întâlnești pe acolo, o preveni el ceva mai târziu, între patru ochi. Nu lăsa să se vadă că mă cunoști.

— De ce? întreabă ea, naivă.

— Doar știi de ce, îi răspunse, căci îi mai dăduse de înțeles și până atunci că, de vreme ce arătau atât de săraci, nu dorea să se facă de râs cu asemenea rude. Treci mai departe și atâta tot, auzi?

— Foarte bine, răspunse Jennie supusă, căci deși tânărul nu era mai mare ca ea decât cu un an, voința lui, mai puternică, precumpănea.

A doua zi, în drum spre hotel, îi vorbi despre asta maică-sii.

— Bass spune că am putea să luăm la spălat ceva rufe de la clienții hotelului.

Doamna Gerhardt, care-și frământase toată noaptea mintea întrebându-se cum să adauge ceva bani la cei trei dolari pe care avea să-i capete în cele șase după-amieze de lucru ale ei, se învoi.

— Am putea, spuse. O să-l întreb pe portar.

Totuși, când ajunseră la hotel, prilejul nu se ivi pe loc. Își văzu de lucru până după-amiază târziu. Apoi, așa cum soarta ticluiește uneori lucrurile, șefa le trimise să frece podeaua din spatele pupitrului la care stătea portarul. Această persoană importantă era plină de bunăvoință față de mamă și fiică. Îi plăceau figura plăcută emoționată a primei și fața drăgălașă a celeilalte. Și astfel, ascultă îndatoritor când doamna Gerhardt își luă cu blândețe curajul să deschidă vorba despre ceea ce mintea ei frământase pe o parte și pe alta toată după-amiază.

— Este pe-aici vreun domn care ar vrea să-i spal lucrurile? întreabă ea. Aș fi foarte recunoscătoare pentru așa ceva.

Portarul o privi și din nou observă marea nevoie ce se citea pe fața ei plină de neliniște.

— Să vedem, răspunse el, gândindu-se la senatorul Brander și la Marshal Hopkins. Ambii erau oameni caritabili, care ar fi fost mai mult decât bucuroși să ajute o femeie sărmană. Urcă și mergi să vorbești cu senatorul Brander, urmă el. E la douăzeci și doi. Uite, adăugă, scriindu-i numărul, te duci și-i spui că eu te-am trimis.

Doamna Gerhardt luă biletul, tremurând de recunoștință. În ochi i se citeau cuvintele pe care nu le putea rosti.

— E-n regulă! spuse portarul, observând cât era de tulburată. Mergi de-a dreptul sus. O să-l găsești acum în camera lui.

Doamna Gerhardt bătu cât se poate de timid la ușa camerei cu numărul douăzeci și doi. Jennie stătea tăcută lângă ea. În clipa următoare ușa se deschise, și în strălucirea camerei scăldate în lumină apără senatorul. Îmbrăcat într-un smoking elegant, părea mai tânăr decât la prima lor întâlnire.

— Da, doamnă, spuse el, recunoscându-le pe cele două femei și mai ales pe fată, ce pot face pentru dumneavoastră? Foarte rușinată, mama șovăi să dea răspunsul.

— Am vrea să știm dacă nu aveți ceva să ne dați la spălat.

— La spălat? repetă el vorba cu o rezonanță deosebită în voce. La spălat? Veniți înăuntru, să vedem. Se dădu foarte curtenitor la o parte, făcu cu mâna gestul de a le pofti să intre și închise ușa. Să vedem, spuse el din nou, în timp ce închidea și deschidea unul după altul sertarele unui masiv scrin negru de nuc.

Jennie cercetă cu luare-aminte camera. O asemenea colecție de bibelouri și lucruri frumoase precum cele de pe șemineu și de pe masa de toaletă nu văzuse niciodată. Fotoliul senatorului avea alături o lampă cu abajur verde; covorul era greu și bogat, iar carpetele așternute pe jos, de calitate superioară – ce lux, ce confort!

— Luați loc. Stați pe scaunele astea două, spuse îngăduitor senatorul, și dispăru într-o cămăruță.

Mama și fiica, la fel de timide, socotiră că e mai politicos să refuze, dar, când sfârși de căutat, senatorul le invită din nou. Foarte stânjenite, se hotărâră să stea jos.

— E fiica dumitale? urmă senatorul, zâmbind către Jennie.

— Da, domnule, e fiica mea cea mai mare.